

РЕШЕНИЕ

30.04.2019

с. Верхний Услон

КАРАР

№51- 258

Югары Ослан муниципаль районы Югары Ослан авыл жирлеге территориясендә җәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен һәм жирләү урыннарын карап тоту
Кагыйдәләрен раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, «Жирләү һәм жирләү эше турында» Федераль закон, Россия Федерациисе баш дәүләт санитар табибының № 84 28.06.2011 ел карары белән расланган «Зиратларны, жирләү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм карап тотуга гигиена таләпләре» СанПин 2.2882-11 туры китереп,

Югары Ослан муниципаль районы Югары Ослан авыл жирлеге Советы
карап чыгарды:

1. Югары Ослан муниципаль районы Югары Ослан авыл жирлеге территориясендә җәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен расларга (1нче күшымта).
2. Югары Ослан муниципаль районы Югары Ослан авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен расларга (2 нче күшымта).
3. Өлеге каарарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында Югары Ослан авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырырга.

Совет Рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы
Югары Ослан авыл жирлеге Башлыгы

М.Г.Зиатдинов

Югары Ослан муниципаль районы
Югары Ослан авыл жирлеге Советының
30апрельдә кабул ителгән
51-258 номерлы қаарына
№ 1 күшымта

Югары Ослан муниципаль районы Югары Ослан авыл жирлеге территориясендә жәмәгать зиратларының әшчәнлеге тәртибе.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Жәмәгать зиратлары әшчәнлегенең әлеге тәртибе (алга таба – Тәртип) "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә әшләнгән. "Жирләү һәм жирләү әшे турында" 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жирлек территориясендә һәр кешегә аның вафатыннан соң жирләү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып, жирлек территориясендә гражданнар өчен әлеге Кагыйдәләр нигезендә жир биләмәсе (жәсәдләр) өчен түләүсез жир кишәрлеге бирү гарантияләнә.

1.2. Гражданнар үзләре Югары Ослан авыл жирлеге Башкарма комитеты белдерүе белән жирләүне оештыра.

1.3. Югары Ослан авыл жирлеге Башкарма комитеты зиратны карап тоту, төзекләндерү һәм төзекләндерү әшләрен башкара.

2. Жирләү тәртибе

2.1. Жирләү-кешенең жәсәден (жәсәдләрен) вафатыннан соң жирләү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып, санитария һәм башка таләпләргә каршы килми торган гореф-гадәтләргә туры китереп, йола гамәлләре.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә үлгән (үлгән) мәетне күмү жәмәгать зиратларында башкарыла:

- Югары Ослан авылы, Чехов урамы (православие дине)
- Югары Ослан авылы яңа зират (мөселман һәм православие дине)
- Киров ав. (мөселман һәм православие дине).

2.3. Үлгән (вафат булган) кешене күмү ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән паспорт яки шәхесен раслаучы башка документны курсәтеп бирелгән үлү турындагы таныклык нигезендә башкарыла, ул жирләүне үз өстенә алган кеше тарафыннан башкарыла.

2.4. Жәмәгать зиратларында жирләү дин, хәрби, башка гореф-гадәтләрне һәм йолаларны исәпкә алып башкарылырга мөмкин. Жәмәгать зиратларында ялғыз, туган жир биләмәләре (зоналары) аерым жир кишәрлекләре карала. Башка төр күмү каралмаган.

2.5. Жәмәгать зиратлары территорияләрендә үлгән кешене күмү өчен бушлай бирелә торган жир участогы күләме жирле үзидарә органы тарафыннан шул ук участокта үлгән ирнең яки якын туганының жирләрен жирләүне гарантияләү өчен билгеләнә.

2.6. Жирләү өчен бушлай бирелә торган жирләрнең күләме:

Жир кишәрлекләре күләме

Күмелү тәре	Озынлыгы, M	Киңлеге, M	Мәйданы, кв. M
Ялғыз күмүләр	3,5	2,0	7,0
Туганнар каберлекләре	3,5	4,0	14,0

Урналар белән прах күмү өчен	0,8	1,1	0,88
Гайлә күмүе	3,5	8,0	28,0

Ялгыз күмелгән урыннар-жәмәгать зиратлары территориясендә үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмгән вакытта ире, якыннары, туганнары (балалары, уллыкка алынган, уллыкка алучылар, туганнары, онықлары, бабайлары, әбиләре), башка туганнары, законлы вәкилләре яки үлгән (һәлак булган) мәетне күмәргә бурычлы башка затлар жирләү өчен түләүсез бирелә торган урыннар (алга табашулай ук үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмәргә бурычлы – жирләүне гамәлгә ашыру бурычын үз өстенә алган зат) туганлық яисә гайлә күмү, шулай ук шәхесләре эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән яки хатыны, якын туганнары, яисә законлы вәкиле булмаган яисә алар жирләүне гамәлгә ашыра алмаган гражданнар турында билгеле булмау.

Туганнарны жирләү-мәрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыннары, шул ук урында мәетнең хатыны яки якын туганы күмелүне гарантияләү өчен. Туган жирләү урыннары мәрхүмне жирләгәндә, яғни Башкарма комитетка мөрәҗәгать иткән көнне туган жирләү урыны бирү турында гариза белән бирелә.

Гайлә (туганнар) күмелгән урыннар-өч һәм аннан күбрәк үлгән туганнарын күмү өчен. Гайлә (нәсел) жирләү урыннары мәрхүмне жирләгәндә дә бирелә.

2.7. Озын яктагы каберләр арасында ара 1 метрдан да ким булмаска тиеш, қыска як буенча — 0,5 метрдан да ким булмаска тиеш. Кабернең озынлығы 2,0 м дан да ким булмаска тиеш, киңлеге — 1,0 м, тирәнлеге – 1,5 м дан да ким булмаска тиеш. Үлгән балаларны күмгән вакытта кабернең күләме кимергә мөмкин.

3. Кабер өстендәге корылмаларны урнаштыру һәм аларны карап тоту

3.1. Зиратларда кабер өстендә корылмалар (каберлекләр) һәм чардуганнар урнаштыру бары тик бирелгән жирләү урыннары чикләрендә генә рөхсәт ителә. Билгеләнелә торган кабер өсте корылмалары һәм коймалар жирләү урыннары чикләре өчен чыгып торырга яки күршеләрнекенә керергәт тиеш түгел. Кабер өсте корылмаларының биеклеге 2 метрдан, койма — 1 метрдан артмаска тиеш.

3.2. Кабер өсте корылмаларында (каберлекләр) язулар, чыннан да, бу урында күмелгән үлекләр турындағы белешмәләргә туры килергә тиеш.

3.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләр сәламәтлегенә куркыныч тудыручы тузган дип тану очракларыннан тыш, кабер өсте корылмаларын (каберлекләрне) һәм койманы куллану срокы чикләнми.

3.4. Чоку корылмалары төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләрнең тиешле таләпләрен үтәп билгеләнә.

3.5. Гражданнар (оешмалар) тарафыннан билгеләнгән кабер өсте корылмалары (һәйкәлләр, чәчәк түтәлләре һ.б.) аларның милке булып тора.

3.6. Авыл жирлеге Башкарма комитеты билгеләнгән кабер өсте корылмалары өчен матди җаваплылық тотмый.

3.7. Кабер өсте корылмасы, күмү өчен карау һәм күмү турында мәгълүматлар булмаганда, соңғылары законда билгеләнгән тәртиптә хұжасыз дип танылырга мөмкин.

4. Зиратларның эш кагыйдәләре

- 4.1. Зиратлар көн саен ачык.
  - 4.2. Зиратларда күмү көн саен 10.00 сәгатьтән 18.00 сәгатькә кадәр башкарыла.
  - 4.3. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тыңлыкны сакларга тиеш.
- 4.4. Зиратка килүчеләр хокуклы:
- өлеге тәртип таләпләренә туры китереп һәйкәлләрне урнаштыру;
  - кабер участогында чөчәкләр утырту;
  - гамәлдәге законнарда каралган башка хокуклар.
- 4.5. Зират территориясендә килүчеләргә тыела:
- авыл жирлеге Башкарма комитетына гражданлық хәле актларын теркәү органнары тарафыннан бирелгән үлем турында танылдыкны яисә медицина учреждениесе тарафыннан билгеләнгән рәвештәге документны күрсәтмичә күмүне үз белдекләп башкарырга;
  - зиратлардагы һәйкәлләрне, жиһазларны бозарга, территорияне чүпләргә;
    - яшел үсентеләрне ватарга, чөчәкләр өзөргө, веноклар жыярга;
    - этләрне йөртү, йорт хайваннарын йөртү, кошлар тоту, жиләк-жимеш, гәмбә жыярга;
  - грунт казу һәм төзелеш материаллары запасларын калдыру;
  - бу урыннарда үз белдеге белән жирләү рәхсәт ителми. Мондый гамәлләр кылган затларга әйләнә-тире мохиткә зыян китергән гамәлләр өчен гамәлдәге законнар чарапары кулланыла;
  - зират территориясенең жәмәгать тәртибен һәм чисталыгын бозучы башка гамәлләр башкару.
- 4.6. Өлеге тәртипне бозган өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы.

Югары Ослан муниципаль районы
Югары Ослан авыл жирлеге Советының
30 апельдә кабул ителгән
51-258 номерлы каарына
№ 2 күшымта

Югары Ослан муниципаль районы Югары Ослан авыл жирлеге территориясендә
күмү урыннарын карап totу
Кагыйдәләре

Жирләү урыннарын карап totуның әлеге Кагыйдәләре (алга таба — Кагыйдәләр) "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән. «Жирләү hәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындағы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, авыл жирлегендә жирләү урыннарын тиешле тәртиптә totуны тәэммин итү, зиратларны карап totуга санитар hәм экологик таләпләрне үтәү максатыннан чыгып эшләнә.

1. Жир кишәрлекләрен hәм зиратларны урнаштыруга таләпләр

1.1. Зират территориясе жирләү ысулына бәйсез рәвештә функциональ зоналарга бүленә:

- керү юлы;
- күмү урыны;
- зират периметры буенча саклагыч (яшел) зона.

1.2. Күмү зонасы зиратның төп, функциональ өлеше булып тора. Жәмәгать зиратларында ялғыз күмү, туганнарны күмү, гайлә күмүе hәм мемориаль корылмалар өчен жир кишәрлекләре, шулай ук шәхесләре билгеләнмәгән үлгән кешеләрне күмү өчен жир кишәрлекләре карала.

2. Күмү урыннарын жиһазлау hәм яшелләндерү

2.1. Жирләү урыннарын яшелләндерү hәм тәзекләндерү гамәлдәге нормалар hәм кагыйдәләр белән башкарылырга тиеш.

2.2. Жирләү урыннарын тәзу hәм тәзекләндерү буенча барлық эшләр дә булган агачларның, куакларның hәм үсемлек грунтларының максималь сакланышы белән башкарылырга тиеш.

3. Жирләү урыннарын totу

3.1. Авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын (зиратларны) totу авыл жирлеге Башкарма комитетына йөкләнә.

3.2. Авыл жирлеге Башкарма комитеты тәэммин итәргә тиеш:

- жир кишәрлекен күмү өчен билгеләнгән норманы үтәү;
- инженерлық жиһазларын, коймаларны, юлларны, зиратларны тәзек хәлдә карап totу hәм аларны ремонтлау;
- зират территориясендә яшелләндерү, яшел үсентеләрне карау hәм аларны яңарту;
- зиратларны системалы жыештыру hәм чүпне вакытында чыгару;
- янгын куркынычсызлығы кагыйдәләрен үтәү;
- санитар нормаларны hәм кагыйдәләрне үтәү;
- чүп жыю өчен контейнер мәйданчыкларын тәзекләндерү;

4. Жирләү урыннарын қарап тоту кагыйдәләрен бозган өчен контроль һәм жаваплылык

4.1. Өлеге кагыйдәләрнең үтәлешен тикшереп торалар:

— Авыл жирләге Башкарма комитеты;

— Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында каралган очракларда башка хезмәтләр.

4.2. Өлеге кагыйдәләрне бозуда, шулай ук кабердә (табут) булган әйберләрне һәм кабердә ритуаль атрибутларны урлауда гаепле затлар Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә жаваплылыкка тартыла.